

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародних економічних відносин та фінансів

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародний бізнес

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2019

галузі знань

29 Міжнародні відносини

шифр і назва галузі знань

спеціальності

292 Міжнародні економічні відносини

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Міжнародний бізнес

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Колупаєва Ірина Володимирівна,
завідувач кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, доктор економічних наук,
професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої
програми

Колупаєва Ірина Володимирівна,
професор кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, доктор економічних наук,
професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та фінансів

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 4.

Зав. кафедри

підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» є формування у майбутніх фахівців компетентності щодо об'єктивних закономірностей, механізму та особливостей міжнародного бізнесу на сучасному етапі розвитку світової цивілізації, а також набуття ними навичок і вмінь дослідження стану міжнародного бізнесу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості міжнародного середовища бізнесу, організаційно-правові форми міжнародного бізнесу. У дисципліні досліджуються і розкриваються теоретико-методологічні засади інтернаціоналізації малого та середнього бізнесу, технологія міжнародних інвестицій; управління персоналом у міжнародних фірмах.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Міжнародна торгівля», «Міжнародні економічні відносини» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін, таких як «Європейська інтеграція», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Організація зовнішньо-торговельних операцій». Знання, які студенти отримують при вивченні дисципліни, в подальшому можуть бути використані при проходженні практики.

Мова викладання – українська.

НАВЧАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 2. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформаційно-аналітичних даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, програмних пакетів загального і спеціального призначення.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог.

ЗК 6. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ЗК 7. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які справляють позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК 8. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК 9. Здатність до ініціювання розробки проектів, мотивації людей, відповідальності, навичок безпекової діяльності; рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 10. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ЗК 11. Спроможність формалізувати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі взаємоузгодження суспільних, колективних та індивідуальних інтересів.

ЗК 12. Здатність реагувати на зміни в міжнародному бізнес-середовищі та адаптуватись до них на основі використання новітніх підходів до ведення міжнародного бізнесу; адекватно оцінювати і прогнозувати економічні та соціальні явища, системність у прийнятті обґрунтованих рішень.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.

ФК 2. Розуміння базових категорій, новітніх теорій, концепцій, правил, технологій, методів і принципів функціонування міжнародних економічних відносин і здатність їх застосувати для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК 3. Розуміння сутності й особливостей функціонування моделей економічного розвитку як середовища міжнародного бізнесу.

ФК 4. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і макрорівнях та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК 6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК 7. Здатність застосовувати базові знання, аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК 8. Знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК 9. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.

ФК 11. Знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ФК 12. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК 13. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК 14. Знання вітчизняної і зарубіжної практики проведення міжнародних бізнес-операцій.

ФК 15. Аналіз статистичної та фінансової звітності з метою визначення конкурентних позицій міжнародних бізнес-суб'єктів.

ФК 16. Знання типового алгоритму дослідження процесів та явищ у сфері міжнародного бізнесу з використанням інформаційних комп'ютерних технологій.

ФК 18. Організація діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу в умовах глобалізації та регіоналізації на основі застосування методів, інструментів та механізмів інтеграції у глобальні та регіональні ланцюги створення доданої вартості.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН 2. Мислити креативно та критично, володіти навичками самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.

ПРН 3. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, аналізу та синтезу, структурно-системного аналізу, систематизувати набуті знання, робити узагальнення і висновки на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ПРН 4. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН 5. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та свідомо, відстоювати національні інтереси з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН 7. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН 8. Досліджувати та ідентифікувати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня.

ПРН 9. Виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію про зовнішнє та внутрішнє середовище міжнародного бізнесу; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 11. Спроможність здійснювати діяльність у багатонаціональному середовищі з урахуванням культурологічних особливостей представників бізнес-кіл різних країн; розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності).

ПРН 12. Демонструвати знання та навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи

характер міжнародних конфліктів і суперечок, особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ПРН 13. Уміння орієнтуватися у сучасному бізнес-середовищі на основі розуміння та застосовування базових знань основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів при здійсненні господарської діяльності у сфері міжнародного бізнесу.

ПРН 14. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку і впливу міжнародного бізнесу на розвиток національних економік країн світу.

ПРН 15. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з урахуванням їх основних форм, зокрема: міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 16. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН 17. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції світогосподарського розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів; обґрунтовувати методи, інструменти та механізми інтеграції у глобальні та регіональні ланцюги створення доданої вартості.

ПРН 18. Набуття практичних навичок щодо організації міжнародних розрахункових операцій; особливостей здійснення кредитування зовнішньоторговельних операцій; інструментів реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин у системі функціонування міжнародного бізнесу.

ПРН 19. Уміння використовувати новітні підходи до ведення міжнародного бізнесу на основі аналізу фінансової звітності; готувати аналітичні звіти щодо результатів діяльності міжнародного бізнесу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики

Міжнародний бізнес: визначення та характеристика. Основні етапи розвитку міжнародного бізнесу. Різновиди та суб'єкти міжнародного бізнесу.

Передумови формування сучасної моделі міжнародного бізнесу. Види правових систем. Міжнародне право. Ключові економічні проблеми у промислово розвинених країнах і країнах, що розвиваються: економічне зростання, інфляція тощо.

Тема 2. Середовище міжнародного бізнесу

Поняття та елементи міжнародного середовища підприємства. Класифікація середовища за Д. Балом: внутрішнє (ендогенне), зовнішнє (екзогенне) макро- та мікросередовище. Чинники міжнародного середовища.

Особливості правового, політичного, економічного середовищ міжнародного бізнесу. Економічне середовище. Динаміка показників економічного зростання як характеристика економічного середовища міжнародного бізнесу. Показники економічного зростання: валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт, зовнішньоторговельний оборот, розмір державних запозичень.

Правове середовище. Відмінне між правовими системами та їх складові. Закони приймаючої країни: орієнтовані на внутрішній ринок, такі, що регулюють міжнародні ділові операції. Вирішення спорів та врегулювання ділових конфліктів у міжнародному бізнесі.

Технологічне середовище. Ресурсне забезпеченість як підґрунтя технологічного середовища країни. Захист інтелектуальної власності.

Соціокультурне середовище. Кроскультурні комунікації в міжнародному бізнесі. Характеристики культури у контексті міжнародного бізнесу. Елементи культури: соціальна культура, мова, засоби комунікації, цінності та настанови.

Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування

Класичні теорії міжнародної торгівлі. Передумови формування сучасної моделі міжнародного бізнесу. Сучасні теорії торгівлі, що базуються на характеристиках компанії. Сучасні умови, ознаки та тенденції міжнародної підприємницької діяльності.

Теорія стратегічного підходу (Strategic Approach). Інноваційні моделі інтернаціоналізації. Етапи інтернаціоналізації міжнародного бізнесу відповідно до інноваційних моделей. Концепція Халмштадського університету.

Міжнародна інвестиційна діяльність. Теорії міжнародного інвестування. Фактори, що впливають на прямі іноземні інвестиції.

Тема 4. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу

Характеристика основних причин, що дають імпульс глобалізації. Зміна середовища міжнародного бізнесу та стратегічні потреби компанії. Вплив процесів глобалізації на міжнародний бізнес (зміна умов ведення бізнесу). Нові риси міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації.

Сучасна економічна глобалізація. Зовнішнє середовище міжнародного бізнесу. Фактори, що впливають на торговельні та інвестиційні моделі.

Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу

Економічна природа багатонаціональних корпорацій. Цілі багатонаціональних корпорацій.

Транснаціональні корпорації як суб'єкт розвитку міжнародного бізнесу. Систематизація ключових аспектів діяльності ТНК: критерії належності корпорації до ТНК, основні риси, переваги, сучасні тенденції розвитку, наслідки діяльності.

Сучасні тенденції в діяльності ТНК: декомпозиція, спеціалізація, делокалізація, інтернаціоналізація, інтеграція, рекомбінація (виробнича, трансакційна, стратегічні).

Показники транснаціоналізації компанії. Показники, що описують діяльність ТНК: закордонні активи (FA), загальні активи (TA), обсяг закордонних продажів (FS), чисельність закордонних співробітників (FE), кількість закордонних філій (FAF), загальна кількість філій (TAF).

Індекси, що характеризують закордонну експансію ТНК: індекс транснаціоналізації компанії (Transnationality Index TNI), індекс інтернаціоналізації (Internationality Index II), індекс концентрації (Concentration Index CI), індекс розгалуженості мережі філій (Network Spread Index NSI).

Тема 6. Стратегії міжнародного бізнесу

Сутність стратегій та причини їх вибору. Рівні формування стратегії міжнародного бізнесу компанії: загальнокорпоративний, бізнес-стратегія, функціональний. Загальнокорпоративна стратегія міжнародного бізнесу: стратегія концентрованого зростання, стратегія інтегрованого зростання, стратегія диверсифікованого зростання, стратегія скорочення. Ділові стратегії міжнародного бізнесу: диференціація, лідерство у витратах, фокусування.

Вибір основних стратегій та їх еволюція. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу: стратегія стадійної інтернаціоналізації міжнародного бізнесу, стратегія міжнародного формування цінності компанії, стратегії, стратегії глобального розміщення активів та ресурсів компанії (модель міжнародного) портфелю). Стратегії стадійної інтернаціоналізації: початкові (експорт, ліцензування, франчайзінг), розвинуті (багатонаціональна, глобальна). Стратегії міжнародного формування цінності компанії:

мультивнутрішня, міжнародна, транснаціональна, глобальна. Стратегія глобального розташування джерел постачання, виробництва та збуту. Процес формування і реалізації стратегії міжнародного бізнесу.

Тема 7. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній та формування іміджу на міжнародному ринку

Сутність поняття «організаційна структура», її види у міжнародному бізнесі. Вертикальна та горизонтальна диверсифікація. Міжнародна дивізійна структура фірми. Глобальна територіальна структура. Взаємозв'язок організаційної структури і системи контролю із стратегією міжнародної фірми.

Системи контролю і стимули в організації. Міжнародне управління трудовими ресурсами. Формування трудових ресурсів у міжнародній діяльності. Мотивація у міжнародних компаніях. Моделі мотивації. Лідерство у міжнародних компаніях.

Формування іміджу фірми на міжнародному ринку. Складові діяльності паблік рилейшнз. Методи паблік рилейшнз. Міжнародна реклама в галузі паблік рилейшнз. Товарний знак і фірмовий стиль. Класифікація реклами. Переговори в міжнародному бізнесі: їх важливість і значимість.

Тема 8. Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі

Офшорні підприємства та офшорні юрисдикції. Особливості офшорних фірм: переваги і недоліки. Офшорні банки як перспективна сфера офшорного бізнесу. Банківські офшорні юрисдикції. Мета створення офшорних банків та їх типи. Мета створення офшорних страхових фірм та їх типи. Специфіка та особливості офшорних трастів і трастових компаній. Дискреційний офшорний траст. Недоліки трастів. Особливості офшорних холдингових компаній.

Функції оперативно-холдингових компаній. Типи холдингових юрисдикцій. Особливості офшорних фінансових компаній. Схеми фінансових операцій офшорних фінансових фірм. Особливості офшорних ліцензійних фірм, їх схема діяльності. Етапи побудови холдингової структури за участю ліцензійних фірм.

Тема 9. Міжнародні біржі

Етапи розвитку світової біржової торгівлі. Тенденції, що характеризують сучасний етап розвитку світової біржової торгівлі. Типи і функції міжнародних товарних бірж. Види біржових угод та їх цілі. Провідні товарні біржі світу. Провідні міжнародні фондові біржі.

Міжнародний ринок цінних паперів. Професійні учасники ринку цінних паперів. Класифікація цінних паперів. Моделі біржової діяльності, зумовлені відмінностями у структурі володіння акціями: континентально-західноєвропейська і англо-американська. Характеристика видів депозитарних розписок. Особливості фрахтових бірж. Укладання угод з фрахтом.

Міжнародні валютні біржі. Міжнародні торги (відкриті і закриті). Особливості проведення торгів в сучасній практиці. Міжнародна аукціонна торгівля. Стадії проведення аукціонів. Світові біржі: Нью-Йорська біржа,

Лондонська “Stock Exchange”, Паризька біржа. Лондонська “Stock Exchange”, Паризька біржа.

Тема 10. Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі

Значення інтеграційних операцій в міжнародному бізнесі. Трансформація ключових орієнтирів розвитку великих компаній. Підходи до ідентифікації процесів злиття та поглинання (M&A).

Класифікація угод злиття та поглинання. Критерії класифікації угод злиття та поглинання: характер інтеграції компаній, національна приналежність, відношення до злиття, спосіб поєднання потенціалу, умови злиття, механізм злиття. Види злиття: залежно від характеру інтеграції компаній: горизонтальні, вертикальні, родові, конгломератні. Різновиди конгломератного злиття: з розширенням продуктової лінії, з розширенням ринку, чисті конгломератні злиття. Види злиття залежно від національної приналежності компаній: національні та транснаціональні. Види злиття в залежності від способу поєднання потенціалу: корпоративні альянси та корпорації. Види злиття залежно від відношення управлінського персоналу: «дружні», «ворожі».

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики	11	2		4		5													14	2				12
Тема 2. Середовище міжнародного бізнесу	15	4		8		3													18	2				16
Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування	13	2		4		7													16					16
Тема 4. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу	15	2		4		9													18					18
Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	19	4		8		7													22	2		2		18
Тема 6. Стратегії міжнародного бізнесу	17	4		4		9													20			2		18
Тема 7. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній та формування іміджу на міжнародному ринку	19	4		8		7													22					22
Тема 8. Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі	15	2		8		5													18			2		16

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 9. Міжнародні біржі	13	2		4		7													16	2				14
Тема 10. Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі	13	2		4		7													16	2				14
Курсова робота (проект)	30					30																		
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		56		96													180/6	6		6		168

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття							28	
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття							56	
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)							30	
	Самостійна робота студентів							66	
	Усього годин							180	
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття			6					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			6					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			168					
	Усього годин			180					

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики	Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики	2			2
Тема 2. Середовище міжнародного бізнесу	Особливості правового, політичного, економічного середовищ міжнародного бізнесу	2			2
	Кроскультурні комунікації в міжнародному бізнесі	2			
Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування	Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування	2			
Тема 4. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу	Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу	2			
Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	Транснаціональні корпорації як суб'єкт розвитку міжнародного бізнесу	2			2
	Показники транснаціоналізації компанії	2			
Тема 6. Стратегії міжнародного бізнесу	Концептуальні засади стратегій міжнародного бізнесу	2			
	Вибір стратегій та їх еволюція	2			
Тема 7. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній та формування іміджу на міжнародному ринку	Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній	2			
	Формування іміджу фірми на міжнародному ринку	2			
Тема 8. Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі	Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі	2			
Тема 9. Міжнародні біржі	Міжнародні біржі	2			
Тема 10. Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі	Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі	2			
Усього		28			6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2229>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 2].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики	Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики	4			
Тема 2. Середовище міжнародного бізнесу	Особливості правового, політичного, економічного середовищ міжнародного бізнесу	4			
	Кроскультурні комунікації в міжнародному бізнесі	4			
Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування	Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування	4			
Тема 4. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу	Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу	4			
Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу	Транснаціональні корпорації як суб'єкт розвитку міжнародного бізнесу.	4			2
	Показники транснаціоналізації компанії.	4			
Тема 6. Стратегії міжнародного бізнесу	Стратегії міжнародного бізнесу	4			2
Тема 7. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній та формування іміджу на міжнародному ринку	Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній	4			
	Формування іміджу фірми на міжнародному ринку	4			
Тема 8. Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі	Особливості організації офшорних фірм	4			2
	Офшорні банки як	4			

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна		заочна	
		повна	скорочена	повна	скорочена
	перспективна сфера офшорного бізнесу				
Тема 9. Міжнародні біржі	Міжнародні біржі	4			
Тема 10. Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі	Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі	4			
Усього		56			6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2229>.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (тести наведено у системі дистанційного навчання інституту).
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, питання для самоконтролю.

Завдання до самостійної роботи за темами:

Тема 1. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики

1. Передумови формування сучасної моделі міжнародного бізнесу.
2. Ключові економічні проблеми у промислово розвинених країнах і країнах, що розвиваються: економічне зростання, інфляція тощо.

Тема 2. Міжнародний бізнес: сутність, еволюція, основні характеристики

1. Поняття та елементи міжнародного середовища підприємства.
2. Технологічне середовище міжнародного бізнесу.
3. Ресурсне забезпеченість як підгрунтя технологічного середовища країни.
4. Захист інтелектуальної власності.
5. Характеристики культури у контексті міжнародного бізнесу.

Тема 3. Теорії міжнародної торгівлі та міжнародного інвестування

1. Теорія стратегічного підходу (Strategic Approach).
2. Інноваційні моделі інтернаціоналізації.
3. Концепція Халмштадського університету.
4. Фактори, що впливають на прямі іноземні інвестиції.

Тема 4. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу

1. Нові риси міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації.

2. Сучасна економічна глобалізація.

Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу

1. Економічна природа багатонаціональних корпорацій.

2. Систематизація ключових аспектів діяльності ТНК: критерії належності корпорації до ТНК, основні риси, переваги, сучасні тенденції розвитку, наслідки діяльності.

3. Показники транснаціоналізації компанії.

4. Індекси, що характеризують закордонну експансію ТНК.

Тема 6. Стратегії міжнародного бізнесу

1. Загальнокорпоративна стратегія міжнародного бізнесу: стратегія концентрованого зростання, стратегія інтегрованого зростання, стратегія диверсифікованого зростання, стратегія скорочення.

2. Ділові стратегії міжнародного бізнесу: диференціація, лідерство у витратах, фокусування.

3. Стратегії стадійної інтернаціоналізації: початкові (експорт, ліцензування, франчайзінг), розвинуті (багатонаціональна, глобальна).

4. Стратегії міжнародного формування цінності компанії: мультивнутрішня, міжнародна, транснаціональна, глобальна.

5. Процес формування і реалізації стратегії міжнародного бізнесу.

Тема 7. Організаційні аспекти розвитку міжнародних компаній та формування іміджу на міжнародному ринку

1. Міжнародна дивізійна структура фірми.

2. Глобальна територіальна структура.

3. Мотивація у міжнародних компаніях.

4. Міжнародна реклама в галузі паблік рилейшнз.

5. Товарний знак і фірмовий стиль в міжнародному бізнесі.

6. Переговори в міжнародному бізнесі: їх важливість і значимість.

Тема 8. Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі

1. Офшорні банки як перспективна сфера офшорного бізнесу.

2. Особливості офшорних холдингових компаній.

3. Схеми фінансових операцій офшорних фінансових фірм.

4. Особливості офшорних ліцензійних фірм, їх схема діяльності.

Тема 9. Міжнародні біржі

1. Моделі біржової діяльності, зумовлені відмінностями у структурі володіння акціями: континентально-західноєвропейська і англо-американська.

2. Характеристика видів депозитарних розписок.
3. Особливості фрахтових бірж. Укладання угод з фрахтом.
4. Особливості проведення торгів в сучасній практиці.
5. Міжнародна аукціонна торгівля.

Тема 10. Інтеграційні процеси в міжнародному бізнесі

1. Підходи до ідентифікації процесів злиття та поглинання (M&A).
2. Види злиття: залежно від характеру інтеграції компаній: горизонтальні, вертикальні, родові, конгломератні.
3. Різновиди конгломератного злиття: з розширенням продуктової лінії, з розширенням ринку, чисті конгломератні злиття.
4. Види злиття залежно від відношення управлінського персоналу: «дружні», «ворожі».

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи для студентів денної форми навчання. Порядок її виконання та критерії оцінювання наведено у відповідних методичних вказівках [3]. Організація курсової роботи регламентується такими нормативними документами:

- Положенням про організацію виконання та захисту курсових робіт;
- Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у творах працівників і здобувачів вищої освіти ХТЕІ КНТЕУ.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

[illegible]

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)			Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності			
		вид 1	вид 2		
2019/2020	60	50	10	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем дисципліни.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи;
- для студентів заочної форми навчання: поточне тестування на практичних заняттях та відвідування аудиторних занять.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основна джерела інформації

1. Файчук О. М. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2016. – 236 с. – Також доступний : <https://bit.ly/2PzzaAr>.

2. Управління міжнародним бізнесом: конспект лекцій для студентів економічного спрямування, аспірантів, викладачів / Н. Г. Ушакова, К. Ю. Величко, О. І. Печенка. – Харків : Видавництво «Форт», 2016. – 126 с. – Також доступний : <https://bit.ly/2MRxeBh>.

3. Колупаєва І. В. Міжнародний бізнес : методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини / І. В. Колупаєва. – Харків, 2019. – 15 с. – Рукопис.

10.2. Додаткові джерела інформації

4. Козловський В. О. Укладання зовнішньоекономічних договорів і контрактів : навчальний посібник / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 166 с.

5. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко; за загальною редакцією А. А. Мазаракі. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2014. – 600 с.